

Екстемпоральні лікарські засоби і сучасність

Сорокіна В. В., Ярних Т. Г., Олійник С. В.

Кафедра технології ліків

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

sveta_oleinik@ukr.net

У всіх розвинених країнах світу лікарські засоби застосовують лише за призначенням лікаря і виписаним рецептом для екстемпорального приготування ліків. Виробничі аптеки є необхідною ланкою системи лікарського забезпечення, оскільки дозволяють задовольнити потреби охорони здоров'я в лікарських формах, які не мають промислових аналогів, забезпечити індивідуальне дозування лікарських речовин, а також виготовити лікарські форми без консервантів та інших неіндиферентних добавок.

Потреба фармацевтичного ринку України в екстемпоральних лікарських формах, не дивлячись на широкий асортимент ліків промислового виробництва, досі зберігається і залишається актуальною. Переваги екстемпоральної рецептури полягають в можливості підбору лікарем індивідуального складу і дозування лікарського засобу з урахуванням віку, ваги, супутніх захворювань пацієнта, особливостей організму, стану видільних функцій, переносимості тих чи інших речовин, наявності алергії, невеликої тривалості часу між призначенням, виготовленням і застосуванням лікарського засобу.

У всьому світі визнано, що лікарські засоби, які виготовлено екстемпорально, руками фармацевта, з точки зору біофармацевтики, набагато ефективніші, ніж аналоги промислового виготовлення. Згідно з даними Міжнародної фармацевтичної федерації, 73,4 % країн-респондентів виготовляють ліки «*ex tempore*». У США і країнах ЄС спостерігається виразна тенденція зростання числа аптек, які виготовляють лікарські засоби. У Польщі практично всі аптеки (99 %) готують екстемпоральну рецептуру.

Екстемпоральна рецептура заповнює дефіцит лікарських препаратів, розширює свободу вибору лікаря і пацієнта в засобах лікування. Виготовлення лікарських засобів «*ex tempore*» і сьогодні залишається актуальним, особливо для стаціонарів, адже існуючий асортимент лікарських препаратів заводського виготовлення не може заповнити необхідний хворим спектр лікарських засобів, тим більше що є такі, які не випускаються промисловістю, в зв'язку з різними причинами. Екстемпоральні лікарські препарати дозволяють більш ефективно лікувати деякі захворювання, масове виробництво лікарських засобів яке нерентабельне, проте вони життєво необхідні для певного контингенту хворих.